

PSSAR9

Psychological Strategies
for the Sexual and Affective
Re-education of Prisoners

Sănătatea sexuală în închisori: un drept al omului, nu un privilegiu

Sănătatea sexuală în mediul penitenciar este adesea tratată ca o preocupare secundară, dacă nu chiar ignorată complet. Cu toate acestea, ea este în esență un drept al omului, strâns legat de demnitate, siguranță și reabilitare. Persoanelor încarcerate, dintre care multe ajung deja în închisoare cu o stare de sănătate fizică și psihologică precară, li se refuză adesea chiar și accesul de bază la informații, resurse și servicii de sănătate sexuală.

După cum subliniază Poneti (2018), mediul penitenciar agravează vulnerabilitățile existente, transformând adesea starea de sănătate precară în tulburări clinice. Printre domeniile cele mai afectate se numără sănătatea sexuală și reproductivă, în special în cazul femeilor, care suferă de o prevalență mai mare a infecțiilor cu transmitere sexuală netratate, a tulburărilor ginecologice și a traumelor reproductive (Lima et al., 2024; Oliveira et al., 2019).

Cu toate acestea, mediul structural al închisorilor italiene – și al multor altora din Europa – nu oferă un sprijin semnificativ. Prezervativele sunt, în general, indisponibile, iar actele sexuale sunt oficial interzise (D.P.R. 230/2000, art. 77), contribuind nu numai la comportamente riscante, ci și la stigmatizarea și tăcerea în jurul nevoilor deținuților (Decembrotto, 2013).

În Bologna, de exemplu, o asistentă medicală interviuată de Decembrotto a descris modul în care deținuții solicită frecvent mănuși de latex – pretins pentru curățenie, dar utilizate în mod evident ca substitut pentru prezervative. Absența unei conversații sincere și a materialelor accesibile privind sănătatea sexuală are consecințe directe asupra transmiterii bolilor, sănătății mintale și încrederii în sistemul de sănătate.

Ce înseamnă cu adevărat sănătatea sexuală

Organizația Mondială a Sănătății (OMS, 2002) definește sănătatea sexuală nu doar ca absența bolilor, ci ca o stare de bunăstare fizică, emoțională, mentală și socială în raport cu sexualitatea. Pentru a atinge acest obiectiv, este necesar accesul la relații sigure, consensuale și informate, precum și la servicii de sănătate care protejează confidențialitatea și demnitatea.

În închisorile italiene, aceste condiții sunt rareori îndeplinite. Negarea intimității, lipsa educației privind drepturile sexuale și absența protecțiilor de bază (cum ar fi prezervativele sau testarea ITS) constituie o încălcare a acestei viziuni - o încălcare structurală a drepturilor omului, după cum au afirmat Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și cercetători precum Re & Ciufoletti (2020).

Un model pentru schimbare: practica bazată pe drepturi în acțiune

Încurajator este faptul că există modele care oferă speranță. Unul dintre cele mai notabile provine din Irlanda de Nord, unde programele de sănătate sexuală conduse de asistente medicale au dat rezultate impresionante. Aceste programe includ:

- Formarea personalului în materie de traume
- Implicarea deținuților în crearea în comun a materialelor de sănătate
- Testarea și tratarea confidențială și consecventă a ITS
- Sesiuni de educație integrate în îngrijirea medicală regulată din închisori

Rezultatul? Rata mai mare de testare voluntară, o mai mare încredere între deținuți și personal și o reducere dramatică a stigmatizării. Aceste rezultate întăresc o lecție puternică: atunci când persoanele încarcerate sunt tratate ca titulari de drepturi, atât sănătatea, cât și demnitatea se îmbunătățesc.

Prin urmare, este necesar să se respecte drepturile sexuale, să se ofere educație și servicii de sănătate adecvate și să se recunoască intimitatea ca parte a ceea ce ne face umani, chiar și în spatele gratiilor.

Referințe:

- Poneti, K. (2018); Re, S., & Ciuffoletti, L. (2020); Decembrotto, L. (2013)
- D.P.R. 230/2000, art. 77
- WHO (2002) – Defining Sexual Health: Report of a Technical Consultation
- Lima, R. et al. (2024); Oliveira, A. et al. (2019)

Europe Unlimited e.V.

Mr Dirk Leisten (CEO)

Am Dorfweg 2

52525 Heinsberg

Deutschland

www.europe-unlimited.org

E: erasmus@europe-unlimited.org

T: +49 177 5276108

**The following partners have
contributed to this project
result**

I. Vitale International

Bucharest Jilava Penitentiary

'The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein'

 europe
unlimited e.V.